

Aan de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat
Mevrouw drs. S. van Veldhoven
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Datum	21 juni 2021	Eigenaar	Raad van Bestuur
Ons kenmerk/ID	ZBOIN-458980040-2785		
Onderwerp	Nota van Wijziging wet Publiekrechtelijke omvorming ProRail		

Raad van Bestuur Geachte mevrouw Van Veldhoven,

Postadres
Postbus 2038
3500 GA Utrecht

www.prorail.nl

De afgelopen maanden is door uw departement en ProRail verder gewerkt aan de omvorming van ProRail B.V. tot een zbo. Ondanks de roerige Covid-19-omstandigheden, is het gelukt om het wetsvoorstel gezamenlijk en op constructieve wijze gereed te maken. Het oefenen met de samenwerkingsvisie zoals deze gezamenlijk is ontwikkeld gedurende het omvormingstraject heeft hieraan bijgedragen en zoals besproken zal deze werkwijze met een goed en evenwichtig gesprek in de driehoek in de breedte worden voortgezet.

Door het aftreden van het kabinet en het controversieel verklaren van de omvorming door de Tweede Kamer is verdere behandeling van de wet uiteraard afhankelijk van het nieuwe kabinet geworden. De Raad van Bestuur vindt het desondanks van groot belang dat we de gezamenlijke focus vasthouden op het realiseren van de doelen die we beogen met de omvorming van ProRail.

In het licht van uw brief van 11 december 2020 aan de Tweede Kamer over de financiële afspraken, de nota van wijziging die door u op 20 januari 2021 aan de Tweede Kamer is voorgelegd en uw brief van 4 februari 2021 aan de Tweede Kamer over de inwerkingtreding, wenst de RvB enkele punten te benadrukken en onder uw aandacht te brengen:

Wetsvoorstel en nota van wijziging

De RvB concludeert dat de nota van wijziging de volgende voor het functioneren van zbo ProRail belangrijke bepalingen bevat:

- Een veilig treinverkeer is een kernrandvoorwaarde van de taakuitvoering van ProRail. Een sectorbrede veiligheidscultuur met onbelemmerde informatie-uitwisseling is daarbij essentieel. De bepaling die zorgt voor de bescherming van specifieke gegevens die ProRail verzamelt ter voorkoming van incidenten en ongevallen waarborgt deze onbelemmerde informatie-uitwisseling. Tegelijkertijd kan ProRail de gewenste transparantie omtrent de uitkomsten en conclusies van incidentenonderzoeken vasthouden en nog verder vergroten.
- Ook de delegatiegrondslag ten behoeve van aanvullende instemmingsbevoegdheden van de Raad van Toezicht is fundamenteel voor de inrichting van professioneel intern

toezicht passend bij de omvang en taakuitvoering van de organisatie. Dit maakt dat de uitwerking van de rol van de Raad van Toezicht in lagere regelgeving, beleidsregel en reglementen met dit uitgangspunt doorgang kan vinden.

- Verder dragen de artikelen rondom de planning- en controlcyclus, met name op het gebied van ontwikkeling, bij aan de doelstelling te komen tot een eenvoudiger en meer integrale aansturing met aansturing en verantwoording in meerjarig perspectief. De goede uitwerkingsafspraken die daarbij zijn gemaakt, maakt – in lijn met de aanbevelingen van de commissie Kuiken¹ – dat de informatievoorziening richting u en via u de Tweede Kamer nog verder kan verbeteren.
- Tevens zijn de aanvullende wettelijke overgangsregelingen elementair voor een beheerste en zorgvuldige overgang van de B.V.'s naar een zbo.

Daarnaast constateert de RvB dat de adviesrol van ProRail die past bij de publieke positionering in de afgelopen periode verder is uitgekristalliseerd, waarbij ook de adviesmogelijkheden van andere partijen in de spoorsector bij uw beleidsvorming goed geborgd blijven. ProRail deelt uw standpunt dat goede advisering met aandacht voor publieke belangen essentieel is voor uitvoerbare beleidsvorming en uitvoerbare wet- en regelgeving.

Inwerkingtredingsdatum

In uw brief van 4 februari jl. aan de Tweede Kamer geeft u terecht aan dat een inwerkingtreding per 1 juli 2021 niet langer haalbaar is. Tevens kan ProRail zich goed vinden in uw signaal dat omvorming aan het einde van het kalenderjaar verstandiger is dan een omschakeling lopende het kalenderjaar. Zoals eerder besproken zorgt een inwerkingtredingsdatum van het wetsvoorstel halverwege het jaar naast significant extra werkzaamheden ook voor aanzienlijke complexiteit en risico's, waardoor ProRail een beheerste en zorgvuldige overgang van B.V.'s naar zbo vanuit uitvoeringsperspectief niet kan garanderen.

In uw brief geeft u tevens aan dat inwerkingtreding afhankelijk is van het moment van aantreden van het nieuwe kabinet en van afronding van de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel. Zoals besproken is het na deze lange periode van onzekerheid belangrijk, ook voor de stakeholders, als er op korte termijn politieke duidelijkheid zou zijn over de omvormingswet en dat de daarmee samenhangende lagere regelgeving, beleidsregels en reglementen zijn afgerond. Tevens is gezamenlijk geconcludeerd dat ná vaststelling van de wet nog circa 10,5 maanden nodig zijn voor afronding van alle werkzaamheden op fiscaal-administratief gebied zodat een zorgvuldige en beheerste inwerkingtreding kan worden gegarandeerd.

Fiscale en financiële aspecten

In uw brief van 11 december 2020 aan de Tweede Kamer licht u toe hoe de financiële dekking is geregeld voor de door de omvorming ontstane incidentele fiscale schulden, de structurele gevolgen als gevolg van de fiscale positie van zbo ProRail, en alle andere eenmalige en structurele financiële effecten voor ProRail als gevolg van de zbo-omvorming, waaronder de continuering van de huidige mogelijkheden voor het verkrijgen van subsidies. Het is goed dat hiermee is geborgd dat de omvorming budgettair neutraal verloopt voor het Rijk en ProRail, geen extra kosten voor derden tot gevolg heeft en geen gevaar vormt voor de investeringen aan het spoor.

¹ Kamerstukken II, 2011-2012, 32707, nr. 9: Rapport parlementair onderzoek onderhoud en innovatie spoor ('commissie Kuiken').

Lagere regelgeving

ProRail heeft een uitvoering en handhavingstoets uitgevoerd ten aanzien van de bij dit wetsvoorstel behorende lagere regelgeving. Ook heeft ProRail gereageerd op de ministeriële regeling die waarborgt dat ProRail-medewerkers bij het Pensioenfonds Rail & OV kunnen blijven, dat het ministerie van Binnenlandse Zaken heeft opgesteld. ProRail is in gesprek met medewerkers van uw ministerie om te borgen dat dit ook geldt voor de (toekomstige) bestuurders.

Samenlopende trajecten

Zoals in de brieven van 14 februari 2020 en 19 oktober 2020 vermeld, zijn er verschillende trajecten die samenlopen met de zbo-omvorming. Het gaat hierbij om onder andere de Modernisering Spoorwegregelgeving, de Stationsagenda, de Herijking Prestatie-indicatoren ProRail en enkele andere regelgevingstrajecten. Deze trajecten bevatten onderwerpen voortvloeiend uit het omvormingstraject of die belangrijk zijn voor de taakuitvoering van ProRail. Gezamenlijk is eerder onderstreept dat we de wijze van samenwerking die we hebben opgebouwd bij de omvorming tot zbo, voortzetten in deze trajecten. Hierbij is het uiteraard van belang de rol van ProRail als trusted advisor zodanig in te richten dat ook recht wordt gedaan aan de rol van andere uitvoeringsorganisaties zoals de ILT en de ACM en overige stakeholders in de spoorsector. Door deze werkwijze wordt de inhoud tijdig gezamenlijk doorgenomen en voorbereid, en op het juiste bestuurlijke niveau gezamenlijk besproken en besloten. Dit is essentieel om te komen tot samenhangende en goed uitvoerbare beleid en wet- en regelgeving. Het cruciale belang hiervan wordt tevens onderstreept in het rapport van de Tijdelijk commissie Uitvoeringsorganisaties “Klem tussen balie en beleid” van 25 februari jl..

Raad van Bestuur

Postadres

Postbus 2038
3500 GA Utrecht

www.prorail.nl

Implementatie

In de gezamenlijk zbo stuurgroep is onderstreept dat het belangrijk is om de gezamenlijke focus vast te houden op het realiseren van de doelen die we beogen met de omvorming van ProRail: verdere verbetering van de samenwerking tussen uw ministerie en ProRail, de samenwerking met de overige partijen in de spoorsector, de verdere versterking van de adviesrol van ProRail op beleid en regelgeving, verbetering en vereenvoudiging van planning en verantwoording, en de verdere verbetering van transparantie richting stakeholders. Daarbij is gezamenlijk geconcludeerd dat we, vooruitlopend op de formele inwerkingtreding van de omvormingswet, al zo veel mogelijk willen gaan werken op de manier die we met de zbo-vorming voor ogen hebben. Dit vraagt een veranderaanpak met voldoende inzet van zowel ProRail als IenW, ondanks de roerige Covid-19-tijd waarin we ons bevinden. ProRail vraagt uw aandacht voor het borgen van voldoende prioriteit en capaciteit binnen uw departement om dit gezamenlijk te realiseren.

ProRail dankt u en uw departement voor de constructieve samenwerking en ziet ernaar uit de samenwerkingsvisie gezamenlijk nog meer te verankeren gedurende het vervolgproces.

Met vriendelijke groet,
namens de Raad van Bestuur,

John Voppen

CEO